

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 3. marca 2014

o spremljanju sledov bromiranih zaviralcev gorenja v živilih

(Besedilo velja za EGP)

(2014/118/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Bromirani zaviralci gorenja so bromove organske spojine, ki se uporabljajo v proizvodih z namenom preprečitve ali upočasnitve vžiga vnetljivih snovi v primeru požara. Pogosto se uporabljajo v različnih potrošniških proizvodih, na primer v elektroniki, avtomobilih, pohištvu in gradbenem materialu, za zmanjšanje njihove vnetljivosti. Bromirani zaviralci gorenja lahko uhajajo ali izhlapevajo iz proizvodov, v katerih so bili uporabljeni. Ker se potrošniški proizvodi ob koncu življenjske dobe odvržejo, so te snovi sčasoma onesnažile okolje in prehransko verigo.
- (2) Vendar so številni bromirani zaviralci gorenja obstojni, se kopičijo v organizmih in so strupeni za ljudi in okolje. Domneva se, da povzročajo nevrološke vedenjske motnje in motnje endokrinega sistema, odkriti pa so bili pri živih organizmih v okolju.
- (3) Zato je Komisija Evropsko agencijo za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: Agencija) zaprosila, naj pripravi znanstveno mnenje o tveganjih za javno zdravje v zvezi s prisotnostjo bromiranih zaviralcev gorenja v živilih.
- (4) Znanstveni odbor EFSA za onesnaževalce v prehranski verigi je sprejel šest znanstvenih mnenj⁽¹⁾ o različnih kategorijah bromiranih zaviralcev gorenja med septembrom 2010 in septembrom 2012.

(1) Odbor EFSA za onesnaževalce v prehranski verigi (CONTAM); Znanstveno mnenje o polibromiranih bifenilih (PBB) v živilih (*Scientific Opinion on Polybrominated Biphenyls (PBBs) in Food*). *EFSA Journal* 2010; 8(10): 1789. [151 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2010.1789.
Znanstveno mnenje o polibromiranih difenil etrih (PBDE) v živilih (*Scientific Opinion on Polybrominated Diphenyl Ethers (PBDEs) in Food*). *EFSA Journal* 2011; 9(5): 2156. [274 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2156.
Znanstveno mnenje o heksabromociklododekanih (HBCDD) v živilih (*Scientific Opinion on Hexabromocyclododecanes (HBCDDs) in Food*). *EFSA Journal* 2011; 9(7): 2296. [118 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2296.
Znanstveno mnenje o tetrabromobisfenolu A (TBBPA) in njegovih derivatih v živilih (*Scientific Opinion on Tetrabromobisphenol A (TBBPA) and its derivatives in food*). *EFSA Journal* 2011; 9(12): 2477. [61 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2011.2477.
Znanstveno mnenje o bromiranih zaviralcih gorenja (BFR) v živilih: bromirani fenoli in njihovi derivati (*Scientific Opinion on Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food: Brominated Phenols and their Derivatives*). *EFSA Journal* 2012; 10(4): 2634. [42 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2012.2634.
Znanstveno mnenje o pojavljajočih se in novih bromiranih zaviralcih gorenja (BFR) v živilih (*Scientific Opinion on Emerging and Novel Brominated Flame Retardants (BFRs) in Food*). *EFSA Journal* 2012; 10(10): 2908. [125 str.]. doi:10.2903/j.efsa.2012.2908.

- (5) Agencija je za več navedenih kategorij priporočila, da se zberejo dodatni podatki o njihovih ravneh v živilih in pri ljudeh.

- (6) Ravni bromiranih zaviralcev gorenja v živilih živalskega izvora bi bile lahko povezane s prisotnostjo teh snovi v živalski krmi in zato bi lahko na podlagi prvih rezultatov spremljanja živil v letu 2014 sledilo priporočilo glede spremljanja živalske krme v letu 2015 –

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice bi morale spremljati prisotnost bromiranih zaviralcev gorenja v živilih v letih 2014 in 2015. Spremljanje bi moralo za točno oceno izpostavljenosti vključevati veliko število različnih živil, ki odražajo potrošniške navade, in za različne kategorije bromiranih zaviralcev gorenja bi se morala obravnavati različna živila.
2. Države članice bi morale uporabiti postopke vzorčenja iz Priloge II k Uredbi Komisije (EU) št. 252/2012⁽²⁾, da bi se zagotovila reprezentativnost vzorcev iz vzorčenega lota.
3. Države članice bi morale izvajati analizo različnih kategorij bromiranih zaviralcev gorenja z namenom odkrivanja prisotnosti naslednjih snovi v zadevnih živilih:
 - (a) za kategorijo polibromiranih difenil etrov (PBDE): 2,2',4-tribromodifenil etra (BDE-28, št. CAS 41318-75-6); 2,2',4,4'-tetrabromodifenil etra (BDE-47, št. CAS 5436-43-1); 2,2',4,5'-tetrabromodifenil etra (BDE-49, št. CAS 243982-82-3); 2,2',4,4',5-pentabromodifenil etra (BDE-99, št. CAS 60348-60-9); 2,2',4,4',6-pentabromodifenil etra (BDE-100, št. CAS 189084-64-8); 2,2',3,4,4',5'-heksabromodifenil etra (BDE-138, št. CAS 67888-98-6); 2,2',4,4',5,5'-heksabromodifenil etra (BDE-153, št. CAS 68631-49-2); 2,2',4,4',5,6'-heksabromodifenil etra (BDE-154, št. CAS 207122-15-4); 2,2',3,4,4',5',6-heptabromodifenil etra (BDE-183, št. CAS 207122-16-5) in 2,2',3,3',4,4',5,5',6,6'-dekabromodifenil etra (BDE-209, št. CAS 1163-19-5) v jajcih in jajčnih proizvodih, mleku in mlečnih proizvodih, mesu in mesnih proizvodih, živalskih in rastlinskih maščobah in oljih, ribah in

(2) Uredba Komisije (EU) št. 252/2012 z dne 21. marca 2012 o metodah vzorčenja in analitskih metodah za uradni nadzor vsebnosti dioksinov, dioksinom podobnih PCB in dioksinom nepodobnih PCB v nekaterih živilih ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1883/2006 (UL L 84, 23.3.2012, str. 1).

morskih sadežih, proizvodih za posebne prehranske namene ter hrani za dojenčke in majhne otroke z uporabo analitskih metod za mejo določljivosti 0,01 ng/g mokre teže ali manj;

- (b) za kategorijo heksabromociklododekanov (HBCDD): (+/-)- α -HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2R,5S,6R,9R,10S)-rel-ciklododekana, št. CAS 134237-50-6); (+/-)- β -HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2S,5R,6R,9R,10S)-rel-ciklododekana, št. CAS 134237-51-7) in (+/-)- γ -HBCD (1,2,5,6,9,10-heksabromo-(1R,2R,5R,6S,9S, 10R)-rel-ciklododekana, št. CAS 134237-52-8) v ribah in morskih sadežih, mesu in mesnih proizvodih, mleku in mlečnih proizvodih, jajcih in jajčnih proizvodih ter v začetnih in nadaljevalnih formulah za dojenčke. Analitske metode, ki se uporabljajo za določanje HBCDD, vključujejo določitev stereoi-zomerov in bi morale imeti mejo določljivosti 0,01 ng/g mokre teže ali manj;
- (c) za kategorijo tetrabromobisfenola A in njegovih derivatov: tetrabromobisfenola A (TBBPA, št. CAS 79-94-7) in po možnosti TBBPA bismetil etra (TBBPA-bME, št. CAS 70156-79-5); TBBPA bis(2-hidroksietil) etra (TBBPA-bOHEE, št. CAS 4162-45-2); TBBPA bisalil etra (TBBPA-bAE, št. CAS 25327-89-3); tetrabromobisfenol A bis(glicidil etra) (TBBPA-bGE, št. CAS 3072-84-2) in TBBPA bis(2,3-dibromopropil) etra (TBBPA-bDiBPrE, št. CAS 21850-44-2) v ribah in morskih sadežih, mesu in mesnih proizvodih, mleku in mlečnih proizvodih ter jajcih in jajčnih proizvodih. Analitske metode, ki se uporabljajo za določanje tetrabromobisfenola A in njegovih derivatov, bi morale imeti mejo določljivosti 0,1 ng/g mokre teže ali manj;
- (d) za kategorijo bromiranih fenolov in njihovih derivatov: 2,4,6-tribromofenola (2,4,6-TBP, št. CAS 118-79-6); 2,4-dibromofenola (2,4-DBP, št. CAS 615-58-7); 4-bromofenola (4-BP, št. CAS 106-41-2); 2,6-dibromofenola (2,6-

DBP, št. CAS 608-33-3); tetrabromiranega bisfenola S (TBBPS, št. CAS 39635-79-5); tetrabromobisfenol S bismetil etra (TBBPS-BME, št. CAS 70156-79-5) v ribah in morskih sadežih. Analitske metode, ki se uporabljajo za določanje bromiranih fenolov in njihovih derivatov, bi morale imeti mejo določljivosti 0,1 ng/g mokre teže ali manj;

- (e) za pojavljajoče se in nove bromirane zaviralce gorenja: tris(2,3-dibromopropil) fosfata (TDBPP, št. CAS 126-72-7); N,N'-etilenbis(tetrabromoftalimida) (EBTEBPI, št. CAS 32588-76-4); heksabromociklododekana (HBCYD, št. CAS 25495-98-1); bis(2-etilheksil) tetrabromoftalata (BEH-TEBP, št. CAS 26040-51-7); 2-etilheksil 2,3,4,5-tetrabromobenzoata (EH-TBB, št. CAS 183658-27-7) in dibromoneopentil glikola (DBNPG, št. CAS 3296-90-0) v ribah in morskih sadežih, mesu in mesnih proizvodih (vključno z užitno drobovino), živalskih in rastlinskih maščobah in oljih, mleku in mlečnih proizvodih, jajcih in jajčnih proizvodih ter hrani za dojenčke in majhne otroke. Analitske metode, ki se uporabljajo za določanje pojavljajočih se in novih bromiranih zaviralcev gorenja, bi morale imeti mejo določljivosti 1 ng/g mokre teže ali manj.

4. Države članice bi morale izvajati analizo bromiranih zaviralcev gorenja v skladu s Prilogo III k Uredbi (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta⁽¹⁾ z uporabo analitske metode, ki dokazano zagotavlja zanesljive rezultate.
5. Države članice bi morale Agenciji redno pošiljati podatke, ki jih pridobijo s spremljanjem, izražene glede na skupno težo ali maščobo, skupaj z informacijami in v elektronski obliki, kot jo je določila Agencija za zbiranje podatkov v enotni bazi. Za spremljanje trendov izpostavljenosti bi morale vključiti tudi podatke, ki so na voljo iz prejšnjih let in so bili pridobljeni z uporabo analitske metode, ki dokazano zagotavlja zanesljive rezultate.

V Bruslju, 3. marca 2014

Za Komisijo
Tonio BORG
Član Komisije

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih ter s pravili o zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali (UL L 165, 30.4.2004, str. 1).